

ECLI:NL:RBAMS:2017:5415

Instantie	Rechtbank Amsterdam
Datum uitspraak	09-08-2017
Datum publicatie	11-08-2017
Zaaknummer	C/13/614861 / HA ZA 16-914
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - enkelvoudig
Inhoudsindicatie	

Wordt met het gebruik van de skin “Striker Lucian” in het computerspel League of Legends inbreuk gemaakt op het portretrecht van een bekende oud-voetballer?

De rechtbank concludeert dat de skin is aan te merken als een portret. Striker Lucian bevat zoveel elementen van de oud-voetballer – een donkere huidskleur, sportief postuur, agressieve speelstijl, zwarte dreadlocks en een sportbril, gecombineerd met een voetbaluniform – dat met de skin en afbeeldingen van Striker Lucian het beeld van de voetballer wordt opgeroepen. Bij die beoordeling is ook aangesloten bij de context en de bedoeling waarmee het portret wordt gebruikt.

De verzilverbare populariteit van de oud-voetballer vormt in dit geval ook voldoende belang voor hem om zich tegen het gebruik van zijn portret te verzetten. Dit belang weegt zwaarder dan het commerciële belang van de exploitant van het spel om de skin Striker Lucian aan te bieden als verfraaiing van haar computerspel. Daarvoor is geen redelijke vergoeding aangeboden. Riot Games moet daarom een schadevergoeding aan de oud-voetballer betalen. Om de hoogte van de vergoeding te bepalen moet Riot Games nu laten zien hoeveel er (in Nederland) is verdiend met deze skin. De rechtbank zal in een volgend vonnis beslissen over de hoogte van de schadevergoeding.

Vindplaatsen [Rechtspraak.nl](https://rechtspraak.nl)

Uitspraak

—

---

vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Afdeling privaatrecht

Vonnis van 9 augustus 2017

in de zaak van

[eiser]

wonende te [woonplaats] ,
eiser,
advocaat mr. M.C.S. de Boer te Amsterdam,

tegen

de rechtspersoon naar vreemd recht
RIOT GAMES EUROPE HOLDINGS LIMITED,
gevestigd te Dublin (Ierland),
gedaagde,
advocaat mr. J.A.K. van den Berg te Amsterdam.

Partijen zullen hierna [eiser] en Riot Games genoemd worden.

1 De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding van 7 juli 2016, met producties,
- de conclusie van antwoord, met producties,
- het tussenvonnissen van 16 november 2016, waarin een comparitie van partijen is bevolen,
- het proces-verbaal van comparitie van 22 juni 2017, met de daarin genoemde stukken.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

1.3. De rechtbank heeft kennis genomen van de brief van mr. De Boer naar aanleiding van het proces-verbaal. Met betrekking tot de formulering van de subsidiaire gevorderde verklaring voor recht (zie hierna onder 3.2), zal de rechtbank het proces-verbaal verbeterd lezen.

2 De feiten

2.1. [eiser] is een voormalig professioneel voetballer.

2.2. Riot Games maakt onderdeel uit van de Riot Games Groep. Riot Games Groep ontwikkelt en

exploiteert het computerspel "League of Legends" (hierna: LoL).

- 2.3. LoL wordt online gespeeld. Spelers besturen ieder een virtueel karakter (champion). Doel van het spel is (in de standaard variant) om als team van spelers de basis van het team van de tegenstanders te veroveren. Spelers kunnen een roulerend, beperkt aantal champions gratis spelen of – tegen betaling – een Champion aanschaffen. Het uiterlijk van een champion kan door speler worden aangepast door middel van door Riot Games Groep verkochte "skins".
- 2.4. Ter gelegenheid van het wereldkampioenschap voetbal in 2014 is door Riot Games Groep een viertal voetbal gerelateerde skins geïntroduceerd. Voor de champion Lucian kunnen spelers de "Striker" (in het Engels ook het woord voor voetbalspits) skin aanschaffen (hierna: Striker Lucian).
- 2.5. In het spel ziet Striker Lucian er als volgt uit:

- 2.6. Daarnaast zijn door Riot Games Groep, ter promotie, illustraties met meer detail gepubliceerd van Striker Lucian:

- 2.7. Kort na de introductie van de skin verschenen berichten op spelersfora en sociale media dat de nieuwe skin sterke gelijkenissen vertoonde met de beeltenis van [eiser] . Namens Riot Games Groep is in reactie daarop – onder het pseudoniem @RiotBaconhawk – het volgende bericht op het sociale netwerk Twitter geplaatst:

For all you wondering, Striker Lucian was inspired by soccer pro [eiser]

18:18 - 4 jun. 2014

- 2.8. Bij brief van 22 december 2015 schreef de advocaat van [eiser] een brief aan Riot Games, met de sommatie het gebruik van het portret van [eiser] in LoL te stoppen.
- 2.9. Bij brief van 7 april 2016 voerde een Nederlandse advocaat voor Riot Games inhoudelijk verweer.

3 Het geschil

3.1. [eiser] vordert:

- 3.1.1. een verklaring voor recht dat Riot Games inbreuk maakt op het portretrecht van [eiser] door het gebruik van het personage Striker Lucian in LoL;
- 3.1.2. een veroordeling van Riot Games om binnen drie dagen na betekening van het te wijzen vonnis iedere inbreuk op het portretrecht van [eiser] te staken en gestaakt te houden en daartoe in het bijzonder iedere openbaarmaking van het personage Striker Lucian en van ieder ander personage dat als een portret van eiser kan worden beschouwd, te staken en gestaakt te houden;
- 3.1.3. een veroordeling van Riot Games om binnen veertien dagen na betekening van het te wijzen vonnis om een schriftelijke opgave te doen van de inkomsten die Riot Games heeft genoten uit de wereldwijde exploitatie van LoL sinds de introductie van Striker Lucian, voorzien van een deugdelijke specificatie en een goedkeurende verklaring van een registeraccountant;
- 3.1.4. onder veroordeling van Riot Games tot betaling van een dwangsom van € 25.000,00 per overtreding van de onder 3.1.2 en 3.1.3 gevorderde veroordelingen en van € 2.500,00 per dag dat Riot Games niet aan deze veroordelingen voldoet;
- 3.1.5. een veroordeling van Riot Games tot vergoeding van de schade die [eiser] heeft geleden door de inbreuk op zijn portretrecht, nader op te maken bij staat;
- 3.1.6. een veroordeling van Riot Games tot betaling van een voorschot op die schade van € 100.000,00,
- 3.1.7. met veroordeling van Riot Games in de proceskosten.

- 3.2. Ter comparitie heeft [eiser] zijn eis verminderd en de territoriale werking van de vordering onder 3.1.2 beperkt tot Nederland. [eiser] vordert ook subsidiair – indien zou blijken dat Riot Games niet de uitgever van het spel LoL is – dat voor recht wordt verklaard dat het gebruik van het portret van [eiser] in LoL onrechtmatig is.

3.3. Riot Games voert verweer.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4 De beoordeling

Rechtsmacht en toepasselijk recht

- 4.1. Riot Games is gevestigd in Ierland. De rechtbank moet daarom ambtshalve onderzoeken of de Nederlandse rechter bevoegd is van het geschil kennis te nemen. Riot Games is verschenen zonder verweer te voeren tegen de rechtsmacht van de Nederlandse rechter. De rechtbank is daarom bevoegd van het geschil kennis te nemen, op grond van artikel 26 van verordening (EU) nr. 1215/2012 van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking).
- 4.2. Vervolgens moet de rechtbank vaststellen naar welk recht het geschil moet worden beoordeeld. Het gaat hier om een niet-contractuele verhouding, zodat aan de hand van Verordening (EG) nr. 864/2007 van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen (Rome II) vastgesteld moet worden welk recht van toepassing is. Op grond van artikel 2 onder g. Rome II zijn niet-contractuele verbintenissen die voortvloeien uit een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer of op de persoonlijkheidsrechten uitgezonderd van het materiële toepassingsbereik van Rome II. Naar Nederlands internationaal privaatrecht (artikel 10:159 BW) moeten toch de materiële regels van Rome II worden toegepast. Het gaat hier om een (gestelde) onrechtmatige daad jegens [eiser] . Nederland is het land waar het centrum van de belangen van het slachtoffer zich bevindt, zodat Nederland het land is waar [eiser] de schade leidt. Op grond van artikel 4 lid 1 Rome II moeten de vorderingen naar Nederlands recht worden beoordeeld.

Juiste rechtspersoon gedagvaard?

- 4.3. Als meest verstrekkende verweer voert Riot Games aan dat zij niet de rechtspersoon is die het spel LoL uitgeeft. Zij zou alleen al daarom niet onrechtmatig handelen jegens [eiser] . Ter comparitie heeft Riot Games zich op dit punt gerefereerd aan het oordeel van de rechtbank.
- 4.4. De rechtbank verwerpt dat verweer. In de reactie op aanmaning van [eiser] heeft Riot Games inhoudelijk verweer gevoerd en nooit aangevoerd dat een andere rechtspersoon uit de groep de daadwerkelijke uitgever zou zijn. Ook in deze procedure is het verweer niet onderbouwd en heeft Riot Games met name niet toegelicht welke rechtspersoon het spel – volgens haar – dan wel uitgeeft. Ook is niet voldoende betwist dat Riot Games uiteindelijk medeverantwoordelijk is voor publicatie van LoL. De rechtbank zal daarom de vorderingen van [eiser] tegen Riot Games inhoudelijk behandelen.

Portretrecht

- 4.5. Op grond van artikel 21 Auteurswet (Aw) is openbaarmaking van een niet in opdracht vervaardigd portret ongeoorloofd voor zover een redelijk belang van de geportretteerde zich tegen openbaarmaking verzet.
- 4.6. Tussen partijen staat vast dat het karakter "Champion Lucian" zelf geen portret van [eiser] is: het geschil gaat uitsluitend om Striker Lucian (dat wil zeggen het karakter zoals aangepast door de "striker" skin).

Is Striker Lucian een portret van [eiser] ?

- 4.7. De eerste vraag die de rechtbank moet beantwoorden, is of er sprake is van een portret van [eiser] . De rechtbank stelt voorop dat bij de beoordeling van die vraag aan de onderliggende techniek geen doorslaggevende rol kan worden toegekend. Een foto, een schilderij of een digitale

weergave, ook als virtueel karakter in een computerspel, kan een portret zijn. Relevant is niet alleen de afbeelding van Striker Lucian zoals die zichtbaar is voor de spelers terwijl het spel gespeeld wordt, maar ook de door Riot Games openbaar gemaakte illustraties met meer detail (zie hiervoor 2.6 en de afbeelding in het onder 2.7 geciteerde twitterbericht). Details die tijdens het spelen niet zichtbaar zijn (omdat dat in het spel het karakter minder gedetailleerd weergegeven wordt) of door de snelheid van het spel niet opvallen, spelen daarom een wel rol bij de beantwoording van de vraag of Striker Lucian een portret van [eiser] is.

- 4.8. [eiser] stelt dat Striker Lucian een portret van hemzelf is. Zijn karakteristieke kenmerken zijn overgenomen: de bril die hij draagt vanwege zijn oogaandoening, zijn kapsel (dreadlocks) en zijn gespierde uiterlijk zijn rechtstreeks overgenomen. Door de combinatie met het voetbaluniform is de objectieve gelijkenis tussen Striker Lucian en [eiser] onmiskenbaar.
- 4.9. Riot Games betwist dat Striker Lucian een portret is van [eiser] . De gelaatskenmerken zijn verschillend: het gaat duidelijk niet om dezelfde persoon. Riot Games beroept zich erop dat de huidskleur, haardracht, postuur en bril eigen zijn aan haar karakter Lucian. Spelers van het spel zullen Lucian herkennen in Striker Lucian en niet [eiser] . Ook verwijst niets in de context van het spel naar [eiser] .
- 4.10. De rechtbank overweegt als volgt. Uit de overgelegde stukken blijkt al dat niet in alle skins van Lucian al de genoemde elementen voorkomen. De skin "Hired Gun" heeft bijvoorbeeld wel een bril, maar witte dreadlocks. De standaardskin heeft zwarte dreadlocks, maar geen bril. Het is de combinatie van juist al die elementen: een donkere huidskleur, sportief postuur, agressieve speelstijl, zwarte dreadlocks en een sportbril, gecombineerd met een voetbaluniform die de skin Striker Lucian tot een portret van [eiser] maakt. Het publiek zal in met name de gedetailleerde illustraties van Striker Lucian een afbeelding van [eiser] herkennen. Dat blijkt alleen al uit de reacties op twitter, waar verschillende personen schrijven dat zij [eiser] herkennen in Striker Lucian. Dat wordt bovendien versterkt doordat in het twitterbericht [eiser] expliciet wordt genoemd als inspiratie voor Striker Lucian: ook Riot Games heeft kennelijk de bedoeling gehad te suggereren dat Striker Lucian een afbeelding was van [eiser] . De introductie van deze skin was bovendien rond en naar aanleiding van het wereldkampioenschap voetbal in 2014.
- 4.11. De argumenten van Riot Games leggen hiertegen te weinig gewicht in de schaal. Het klopt dat LoL geen voetbalspel is en het uniform is inderdaad fictief en geen bestaand uniform van een aan [eiser] te relateren voetbalclub. Ook heeft de skin de gelaatstrekken van Lucian en niet die van [eiser] en er bestaan subtiele verschillen tussen de dreadlocks van [eiser] en Striker Lucian. Maar een afbeelding is – per definitie – niet gelijk aan de persoon die afgebeeld is, omdat het een afbeelding is en niet de persoon zelf. Het gaat erom of de persoon te herkennen is in het portret. Deze omstandigheden nemen daarom niet weg dat bij het publiek het beeld van [eiser] wordt opgeroepen bij de afbeeldingen en het gebruik binnen het spel van Striker Lucian. Anders dan door Riot Games is aangevoerd, moet bij de beoordeling of sprake is van een portret wel degelijk ook worden aangesloten bij de context en de bedoeling waarmee het portret wordt gebruikt. Conclusie is dan ook dat sprake is van een portret in de zin van artikel 21 Aw.

Is openbaarmaking van Striker Lucian tegenover [eiser] onrechtmatig?

- 4.12. Vervolgens moet de rechtbank beoordelen of [eiser] een redelijk belang heeft zich te verzetten tegen publicatie. Die beoordeling ziet ook op de vraag of openbaarmaking jegens de geportretteerde onrechtmatig is en dat vergt een afweging in het kader van het door artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) beschermde recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en van het door artikel 10 EVRM beschermde recht op vrijheid van meningsuiting en informatievrijheid, welke afweging met inachtneming van alle bijzonderheden van het gegeven geval ertoe strekt na te gaan welk van de betrokken belangen het zwaarst weegt.

- 4.13. Een redelijk belang als bedoeld in artikel 21 Aw kan zowel zien op persoonlijke (privacy)belangen als op commerciële belangen. De aan artikel 8 EVRM te ontnemen bescherming is evenmin beperkt tot privé-activiteiten, maar ziet ook op professionele of zakelijke activiteiten. De in artikel 21 Aw neergelegde norm betekent dat geportretteerden niet in alle gevallen behoeven toe te laten dat hun in de uitoefening van hun beroep verworven populariteit commercieel wordt geëxploiteerd door openbaarmaking van hun portretten, zonder dat zij daarvoor een vergoeding ontvangen. Het meedelen in de voordelen van deze exploitatie is een redelijk belang in de zin van artikel 21 Aw.
- 4.14. [eiser] heeft in zijn verzilverbare populariteit als voormalig professioneel voetballer zodoende een redelijk belang om op te komen tegen het zonder vergoeding openbaar maken van zijn portret. Riot Games profiteert van het portret van [eiser] door de skin Striker Lucian tegen betaling aan spelers van LoL ter beschikking te stellen. Daarmee is ook sprake van commerciële exploitatie. Riot Games betwist dat er een vergoedingspraktijk bestaat voor het opnemen van portretten van voetballers in fantasy spellen zoals LoL. Dat is niet relevant: Riot Games heeft er bewust voor gekozen om verwijzingen naar de voetbalsport op te nemen in haar fantasy spel. Als zij daarvoor het portret van [eiser] wenst te gebruiken, ligt voor de hand dat daarvoor een vergoeding wordt betaald.
- 4.15. In dit geval weegt dit redelijk belang van [eiser] zwaarder dan het beroep van Riot Games op artikel 10 EVRM. De onder artikel 10 EVRM te beschermen uitingen waarop Riot Games zich beroept, zien grotendeels op het personage "Champion Lucian". Welke specifieke belangen onder artikel 10 EVRM bescherming verdienen bij de commerciële exploitatie van de specifieke skin "Striker Lucian", is door Riot Games niet gemotiveerd onderbouwd. Het gebruik van het portret van [eiser] verschaft weinig informatie over [eiser] of een ander onderwerp aan het geïnteresseerde publiek, maar is een optionele verfraaiing van het spel, die door spelers ervan aangeschaft kan worden. De conclusie lijkt dan ook gerechtvaardigd dat het belang van Riot Games voornamelijk een commercieel belang is. Riot Games heeft [eiser] geen financiële vergoeding aangeboden en heeft in deze procedure ook betoogd daartoe geen aanleiding te zien. In de afweging van enerzijds het belang van [eiser] om zich te kunnen verzetten tegen de commerciële exploitatie van zijn portret zonder dat hem een vergoeding is aangeboden en anderzijds het belang van Riot Games bij het binnen LoL aanbieden (tegen betaling) van een extra uiterlijk voor een bestaande "champion", dient daarom het belang van [eiser] zwaarder te wegen.
- 4.16. Hoewel de Nederlandse rechter op grond van vaste rechtspraak van de Hoge Raad in beginsel een verbod kan uitspreken van handelingen buiten Nederland – ook als het gesteld onrechtmatig handelen, naar vreemd recht moet worden beoordeeld (ECLI:NL:HR:1989:AD096) – is in dit geval door [eiser] te weinig gesteld over de inhoud van vreemd recht om de onrechtmatigheid van het handelen van Riot Games buiten Nederland te beoordelen. [eiser] heeft zijn vorderingen ook daaraan aangepast.

Tussenconclusie

- 4.17. Striker Lucian is een portret van [eiser] en Riot Games handelt onrechtmatig door Striker Lucian openbaar te maken in Nederland. De door [eiser] gevorderde verklaring voor recht is in zoverre toewijsbaar en het gebod om deze inbreuk in Nederland te staken is ook toewijsbaar. Riot Games is ook – in beginsel – een schadevergoeding verschuldigd.
- 4.18. Daarbij geldt wel (op grond van het voorgaande) dat, naar het oordeel van de rechtbank, bij het begroten van de hoogte van die schade aansluiting moet worden gezocht bij omzet en winst van Riot Games Groep in Nederland. Gelet op artikel 612 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) is de rechtbank van oordeel dat de gevorderde schade – zo veel mogelijk – in deze procedure moet worden begroot. De rechtbank beveelt Riot Games daarom op grond van artikel 22 Rv om stukken in het geding te brengen – zoveel mogelijk voorzien van onderbouwende stukken en accountantsverklaringen – over de omzet en winst die door Riot Games groep

gerealiseerd is in Nederland met de exploitatie van Striker Lucian binnen LoL. Partijen zullen zich daarover en over de wijze van schadebegroting mogen uitlaten.

4.19. Ambtshalve bepaalt de rechtbank op grond van artikel 337 lid 2 Rv dat van dit tussenvonniss hoger beroep openstaat, gelet op de beslissingen die hierin zijn genomen.

5 De beslissing

De rechtbank

5.1. beveelt Riot Games om stukken in het geding te brengen – zoveel mogelijk voorzien van onderbouwende stukken en accountantsverklaringen – over de omzet en winst die door Riot Games groep gerealiseerd is in Nederland met de exploitatie van Striker Lucian binnen LoL,

5.2. bepaalt dat de zaak weer op de rol zal komen van 20 september 2017 voor het nemen van een akte door Riot Games met de onder 5.1 bedoelde stukken en over hetgeen is vermeld r.o. 4.18, waarna de wederpartij op de rol van zes weken daarna een antwoordakte kan nemen,

5.3. bepaalt dat hoger beroep tegen dit tussenvonniss openstaat,

5.4. houdt iedere verdere beslissing aan.

Dit vonnis is gewezen door mr. C.H. Rombouts, rechter, bijgestaan door mr. E.J. van Veelen, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 9 augustus 2017.